

Η ΕΠΑΥΛΙΣ ΤΗΣ ΟΖΕΡΑΙΗΣ.

(Συνέχεια ἀπὸ φυλ. 56)

έρχεται νὰ κάμη ἄλλο, παρὸ τὰ ἐξυβρίσεις τὴν δυ-
στυχίαν μου; Βλέπετε, αὐθέντα, ἔχω καὶ ἐγὼ
δίκαιον νὰ ἀποστρέψωμαι αὐτοὺς τοὺς λαρμέέρ-
τας. Αὐτοὶ διέδωσαν περὶ ἐμοῦ παντὸς εἰδός συ-
κοφαντίας, αὐτοὶ συνεβούλευσαν τοὺς ἀνθρώπους
νὰ μὴν ἐμπιστεύωνται πλέον τὰς ὑποθέσεις των εἰς
ἐμέ, καὶ νὰ μὴν παῖζωσι μαζὶ μου . . . Μὲ παρέ-
στησαν ὡς ἀνθρώπον ἄνευ τιμῆς, ὡς κλέπτην . . .
Καὶ ἡ ἀχειρία ἐλείνη μάγισσα τολμᾶ ἀκόμη νὰ
έρχεται εἰς τὸν οἴκον μου! Καὶ ἡ παληγούνατικα
μου τολμᾶ ἀκόμη νὰ ἔχῃ σχέσεις πρὸς αὐτάν;
Μὰ τὴν φυγήν μου! τόρχ θὰ τῆς δείξω ἐγὼ ἐ-
κείνης τῆς ἀθλίας!

Καὶ ὁ χωρικὸς, πλήρης ὀργῆς, ἔδραμε πρὸς τὸν
οἰκόν του. Οἱ Γραυσάκι ἀποκαλύπτων εἰς τὸν ‘Ρα-
βενότον τὴν ὑπαρξίν τῆς σχέσεως ἐκείνης, ὑπεχώ-
ρησεν εἰς τὸ ἀποκλειστικὸν ἐκεῖνο αἰγάλημα τοῦ ἐ-
γωγού, ὅπερ διηγήθυνεν ὅλας τὰς πράξεις του ἐν
τούτοις προβλέπων ὃποια καταγγίς θίεται ἐνσκή-
ψει ἔνεκα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐτοιμοθανάτου ἐκείνης
γυναικὸς, ἥτις ἐπιμόνως τὸν ἔεστι πάροντας νὰ κρα-
τήσῃ τὸ μυστικὸν, μετενόντες διὰ τὴν μὴ τήρη-
σιν αὐτοῦ.

— Ραβινότε, ἀνέκραξε, μὴ τὴν ὑδρίσης. Σκέψου
ὅτι εἰν' ἐπικινδύνως ἀσθενής. . . Τῇ ὑπεσχέθην νὰ
μὴ σὸν εἴπω περὶ αὐτοῦ.

’Αλλ’ ὁ ’Ραβινότος δὲν τὸν ἤκουε καὶ ἐπροχώ-
ρει πάντοτε πρὸς αὐτὸν θύραν· ὃ δὲ Γρυνοῦμ, ἐπὶ¹
τῷ ἀξιεπαίνῳ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ
προσβάλῃ τὴν Αἰκατερίνην ἔδραμε καὶ αὐτὸς ὅπι-
θέν του, ὡς τε ἀμφότεροι εἰσῆλθον σχεδὸν ταύ-
τοχρόνως εἰς τὸ μόνον δωμάτιον, τὸ ὅποιον κα-
τώκει ἡ οἰκογένεια. ’Αλλ’ ἀμφότεροι ἔμειναν ἐκ-
πληκτοί ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκήτῳ μεταβολῇ, ἥτις
προσέβαλε τὰ βλέμματά των. Εἶχον ἀφήσει νὰ
εἰσέλθῃ ἀλλ’ καὶ φῶς εἰς τὴν σκοτεινήν ἐκείνην καὶ
πλήρη καπνοῦ τρώγλην, ἐν τῇ ὅποιᾳ μόλις ἐδύ-
νατό τις ν’ ἀναπνεύσῃ πρὸ μικροῦ. Τὰ ἔπιπλα
ῆσαν εἰς τὴν θέσιν των, ἣ καλινή εἶχεν ἐπιστρω-
θῆ διὰ σινδόγων μεγίστης λευκότητος, καὶ πῦρ
λαμπρὸν ἔκκιεν ἐν τῇ ἑστίᾳ. Τὰ παιδία ἤσυχα
καὶ φαιδρά, ἐπαίζον πρὸς ἄλληλα εἰς μίνιν γω-
νίαν. Ή τράπεζα ἡτο κεκαλυμμένη ὑπὸ ιχμα-
τικῶν βοτάνων ἐπιμελῶς ἐπιστρεψιμένων, τροφαῖ
ἔλαφροι, ἀγγεῖα προωρισμένα διὰ φάρμακα, ἐνί
λόγω ὅλως ὅσα ζῆλος προνοητικὸς ἔκρινεν ἀγκ-

γκαῖα διὰ ἓνα ἀσθενῆ μῆτρον ἐκεῖ. Πάντα δὲ ταῦτα ἐγένοντο ὡς ἐκ μαγείᾳ κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τῆς ἀπουσίας τοῦ Ραβινότου καὶ τοῦ προστάτου αὐτοῦ.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆλθον, ὁ εὐεργετικὸς δάιμων τῆς πτωχῆς ταύτης οἰκίας ἡτον ἀκόμη ἐκεῖ, ἐκπληρῶν τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ ἔργον· ὁ δάιμων δὲ οὗτος ἡτον ἡ Σουσάννα Λαζαρέτου. Πολλάκις ἡ ἀσθενὴς τὴν παρεκάλεσεν ἐπιμόνως νῦν ἀπομακρυνθῇ ἐπὶ τῷ φόβῳ μὴ ὁ ‘Ραβινότος εἰσερχόμενος ἥθελεν εὑρεθῆ ἀπέναντι αὐτῇς, ἀλλ' ἡ Καλὴ Ευναίκη, ἐναντίον τῶν παρακλήσεων καὶ ἰκεσιῶν τούτων, δὲν ἤθελησεν οὔδεν νῦν ἀμελήσῃ ἐξ οὅσων ἐδύναντο νὰ παράσχωσιν ἀγακούφισίγ τυγχὴν ἀνάπτυσιν εἰς τὴν πάσχουσαν. ‘Τι πήγαινε δὲ ἐκείνη καὶ πήρετο μετὰ Ζωηρότητος, τὴν ὄποιαν δὲν ἐδύνατό τις νὰ προσδοκᾷ ἐκ τῆς ἡλικίας της, πάντας προσεκτικὴ καὶ ἀτάραχος, ἀναίσθητος δὲ εἰς τὸν κλεψυδρον, δατις τὴν ἡπείκειαν ἐν τῇ ἀφιλοξένῳ αὐτῇ στέγᾳ.

Εἶχεν ἡδη προπαρασκευάσει ποτόν τι τὸ ὄποιον προώρισο γὰρ πραῦνη τοὺς φρίκωδεις πόνους τῆς ἀσθενοῦς, καὶ τὸ προσέφερε πρὸς αὐτὴν τῇ μιᾷ χειρὶ, ἐνῷ τῇ ἑτέρᾳ ὑψώνε τὴν κεφαλήν της μὲν ὅλας τὰς προφυλάξεις, δύταν ἡ Λίκατερίνη ὥχριασεν αἴφνης ἀπώλυτος τὸ σωτηριῶδες ποτόν καὶ ἐκπέμψασα κραυγὴν φρίκης ἔπεισε λειποθυμημένην ἐπὶ τοῦ κραββάτου της. Ήδυστυχῆς εἶδε τὸν σύζυγόν της προβαίνοντα εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου.

Γιγωρίζουμεν ήδη δύοις ὅργην ἔδειξεν ὁ Ράχη-
νότος, ὅτε ὁ Γραντάμ τῷ ἀνήγγειλε τὰς ἐπισκέψεις
τῆς Σουσάννας Λαμβέρτου· ἀς κρίνῃ λοιπὸν ἔκα-
στος τί συνέβη εἰς τὸν ἄγριον ἐκεῖνον ἄνθρωπον,
ὅταν εἴδε τὴν γυναικα, ἃς καὶ μόνον τὸ ὄνομα
τῷ ἐνεποίει μανίαν, διαχρέουσαν εἰς τὸν οἰκόν του
καὶ ἐκπληροῦσαν μετὰ εὐτελέστου ἀταραξίας τὸ
καθηκον ὅπερ ἀνεδέχθη. Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἐκπλη-
ξεως αὐτοῦ, ἐπήδησεν αἴφνης πρὸς αὐτήν, καὶ μὲ
βλέψμα πύρινον, μὲ χειλὸν ωχρά, μὲ πυγμᾶς ἐ-
σφιγμένας, ἀνέκραξε μετὰ φρικωδῶν βλασφημιῶν.
— Αχρίσιμη γυναῖκα! ἢ κακίσσιου ἀπ' ἕδω τοῦ...

Ο οίκος ὄλοχληρος ἔτρεμεν ὑπὸ τὰ κατεσπεύ-
σμένα βήματα τοῦ χωρικοῦ, τὰ δὲ παιδία, βλέπ-
ποντα τὸν πατέρα των ὄρμῶντα οὐτως, ἐξέκλου-
φωνάς τρόμου. Ἀλλ' ἡ Σουσάννα, ἀντὶ νὰ στρη-
ψῃ ἢ μετατοπίσῃ ὅλιγον διὰ ν' αποφύγῃ τὸ κα-
ταπληκτικὸν κτύπημα, ὅπερ τὴν ἀπείλει, ἀσχο-
λουμένη τούγαντίον περὶ τὴν πάσχουσαν, οὐδὲ νὰ

συλλογισθή ήθελε τὸν κίνδυνον ἔκεινον. Ἡσθάνθη τὸν γεγάντιον γρόνθον τοῦ 'Ραβινότου' ὑψούμενον ὑπὲρ τὴν κεφαλήν της, καὶ οὐδὲ ἐλάχιστος ρῦς τοῦ εὐγενοῦς καὶ σεβασμὸν ἐμπνέοντας προσώπου της δὲν ἐπρόδωσε τὸν φόβον. Χωρὶς δὲ νὰ ἀτενίσῃ πρὸς τὸν μανιώδη, τῷ ἔτεινε τὸ κυμβίον ὅπερ ἔκρατει εἰς τὴν χεῖρα καὶ δι' ἄγγελικῆς πραότητος τῷ εἶπε,

— Κρατήσατε αὐτό... ή σύζυγός σας εὑρίσκεται εἰς κακήν κατάστασιν.

Η ἀταραξία αὐτῆς, ή γλυκύτης τῆς φωνῆς της, ή ἡρωϊκὴ ἐκείνη μεγαλοψύχια, κατέστησαν ἐννέον τὸν τρομερὸν 'Ραβινότον, εἰς δὲν ἀναγεννήθη οὕτως εἰπεῖν δύναμις ὑπερφυσική τις ἰσχυροτέρα τῆς θελήσεως καὶ τῆς ὄργης αὐτοῦ αἴφνις. Εμεινει λοιπὸν ἀκίνητος, μὲ στόμα κεχηνὸς, ή σπασμωδικῶς ὑψωθεὶς σα χείρ τὸν κατεβιβάσθη κατ' ὀλίγον, οἵ μης τοῦ προσώπου του περιῆλθον εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν κατάστασιν, καὶ τέλος ἔλαβε τὸ κυμβίον ὅπερ τῷ ἐπαρουσίασεν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ή Σουσάννα εἴηκολούθει παρέχουσα εἰς τὴν λειπούμησσαν ἀσθενῆ ὅλας τὰς φροντίδας, σας ή θέσις τῆς ἀπήτει.

Ο Γρανσάμ, δυστις ήτο θεατὴς ἄφωνος, εἰ μὴ ἀδιάφορος τῆς ταχείας ταύτης σκηνῆς, προχωρήσας πρὸς τὸν 'Ραβινότον, τῷ εἶπε μὲ ηθος ἐξωργισμένον,

— Λοιπὸν, κύριε, τί σημαίνει τοσαύτη ὄργη; Ενόμισκ πρὸς στιγμὴν διτι ήθέλατε κτυπήσει τὴν ἀξιότιμον κυρίαν Λαμβέρτου, καὶ, μὰ τὴν ψυχήν μου! ποτὲ δὲν θὰ σᾶς τὸ ἐσυγγάρουν! Εἶνε ἀνάξιον, εἰν' ἐπαχθὲς, εἰν' ἀποτρόπαιον καὶ ήθέλατε πληρώσεις ἀκριβὰ, σᾶς ὄρκιζομαι, τὴν πρᾶξίν σας ταύτην.

'Αλλ' ή Σουσάννα παρετήρησε μετὰ τῆς αὐτῆς ἀδιάφορίας τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα τοῦ Γρανσάμ, μεθ' ἣς καὶ τὴν τυφλὴν ὄργην τοῦ 'Ραβινότου' ἀντὶ δὲν ἐποκριθῆ ἐξηκολούθησε τὴν ὑπηρεσίαν της, ἐνῷ διοικεσπότης, κρατῶν τὸ κυμβίον εἰς τὴν χεῖρα ἔλεγε χαμηλῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν ζένον μὲ εἰδός τι τρόμου.

— Εἶνε μάγισσα, μὰ τὴν ζωὴν μου, εἶνε μάγισσα, καθὼς λέγουν... μ' ἐμάγευες καὶ δεν γνωρίζω τί συμβαίνει.

'Εν τούτοις ή ἀσθενής, χάρις εἰς τὰς περιποιήσεις, δις τῇ ἐπεδαψύλεινον, ἤνοιξε τέλος τοὺς ὄφθαλμούς. Ή θέα τοῦ συζύγου της, σχεδὸν ἀλάλου καὶ πρόσθι, παρούσης καὶ τῆς Σουσάνης, συ-

νετέλεσεν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο σπως ἐπιφέρη τὴν κατάπαυσιν τῆς λειποθυμίας ταύτης, ήτις ήτον ἀποτέλεσμα τοῦ τρόμου. Αἱ μεραρχαμέναι παρειαὶ της ἐχοματίσθησαν ὀλίγον, καὶ ἀπευθύνασα μελαγχολικὸν μειδίαμα πρὸς τὸν 'Ραβινότον, ἔμελλε νὰ διμιλήσῃ, διταν ή Καλὴ Γυναῖκα τῇ εἰπε μετὰ ἐπιτακτικῆς τινος γλυκύτηπος,

— Μείνατε ησυχος πτωχή μου Αἰκατερίνη πᾶσα συγγίνησις, εἰς ἀσθενειαν δούσα ή ὑμετέρα, ἀποθανεῖ κινδυνάδης... Ακολουθήσατε τὰς συμβουλὰς, τὰς δοπιαὶς σᾶς ἔδωσα, καὶ μὴν ἐνδιαφέρεσθε τόσον δι' ἐμέ. Οὐδένα φοβοῦμαι, καὶ οἰστόποτε καὶ ἀνὴ τὸν ἄνδρα σου, δύναται νὰ μὲ ἀπειλήσῃ, ἐγὼ δὲν θὰ σᾶς ἐγκαταλείψω.

— Αὐτὴν εἶνε ἐνεργητικὴ καὶ ἐκτηδεία ὡς λέαινα! ἐσκέφθη δ Γρανσάμ, ἀποσυρόμενος εἰς σκοτεινήν τινα γωνίαν, καὶ ἐν ἀνάγκῃ θὰ ήτον ἀκαρπτος.

— Ο Θεέ μου! ἔχετε τὴν καλοσύνην νὰ ἐπανέλθητε καὶ πάλιν διπος μὲ ἵδητε; ὑπέλαβεν ή Αἰκατερίνη συνάπτουσα τὰς χεῖρας. Είσθε δ ἀγαθός μου ἄγγελος.

— Άς μὴ ἔχῃ πολλὴν ἐμπιστοσύνην! εἶπεν δ 'Ραβινότος, μὲ ὑρος ἀγριωπὸν χωρὶς ἐντούτοις νὰ παρατηρήσῃ τὴν Κ. Λαμβέρτου. Σήμερον ἐσώθη μὲ μόνον τὸν τρόμον, χάρις εἰς τὴν μαγείαν ἐκείνην, διὰ τῆς δοπιαὶς δὲν γνωρίζω πῶς, μοῦ ἐκόπησαν αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες· ἀλλὰ κάρυμίαν ἀλλην φοράν...

— Τίποτε δὲν θὰ μ' ἐμποδίσῃ νὰ ἐπανέλθω ἐδῶ, εἶπεν ή Καλὴ Γυναῖκα μετὰ σταθερότητος καὶ διακόπτουσα τὰς πρὸς ἀναχώρησιν προπαρασκευές της, ἐνόσῳ δυστυχῆς αὐτὴ γυνὴ ἔχει ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς μου... Είμαι μηδὲν ἀπέναντι τῆς σκληρᾶς ἀσθενείας, ήτις τὴν κατεβιβρώσκει· ἐν τούτοις αἱ φροντίδες μου δὲν θὰ τῇ λείψωσιν ἐνδοσῶ τὴν ἀμελούσιν ἐκείνοις, εἰς τοὺς δοπιούς ἐπρεπε νὰ ἥνε προσφιλεστέρα. Τοῦτο ἐπιβίχλει τὸ τῆς φιλανθρωπίας καθῆκον, τὸ διποῖον ἐγὼ θὰ ἐκπληρώσω.

Η ἀντίστασις αὐτὴ ἐξήγειρεν ὅλην τὴν ὄργην, τὴν σχεδὸν περισταλεῖσαν, τοῦ χωρικοῦ.

— Σᾶς; ἀπαγορεύω νὰ ἐπανέλθητε εἰς τὸν οἶκον μου, ἀνέκραξε μὲ φωνὴν ἡχηρὰν, καὶ μάθετε καλῶς έτι ἀν ἄλλοτε σᾶς εὗριστας...

— Σιωπή, 'Ραβινότε, σιωπή σᾶς παραχθῶ, εἶπεν δ Γρανσάμ μὲ φωνὴν μειλίχιον καὶ ἐπεμβαίνων ἐκ νέου εἰς τὴν ἔριδα. Τολμάτε νὰ δημηλῆτε

οὗτα πρὸς μίαν ἀγαθὴν καὶ αἰσιότιμον γυναικα, τὸ εἴδωλον τοῦ τόπου, ἥτις ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον σας, καίτοι λαμβάνουσα τοσοῦτον ἀθλίαν ὑποδοχὴν, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ μίαν καλὴν πρᾶξιν; 'Ἐπρεπε νὰ αἰσχύνηθε τοιαύτην ἀγνωμοσύνην ἀνταποδίδοντες πρὸς αὐτὴν!'

'Ο 'Ραβινότος ἐστεάφη πρὸς αὐτὸν ὅλως ἔκθαμψος, διότι τὸν εἶδεν ἀναλαμβάνοντα τοσοῦτον θερμῶς τὴν ὑπεράσπισιν γυναικὸς διὰ τὴν ὅποιαν ὄλιγας στιγμὰς πρότερον εἶχεν ἐκφρασθῇ μετὰ τοσοῦτου μίσους. Ο δὲ Γρανσάμ κατεβίβασε τὴν κεφαλὴν μετά τινος ταραχῆς, οὐχὶ τόσον ἐκ τῆς ἐκπλήξεως τοῦ χωρικοῦ, ὃσον ἐκ τοῦ ἀποθοῦς καὶ ψυχροῦ βλέμματος, ὅπερ ἡ Σουσάννα Λαμβέρτου ἐστήριξεν ἐπ' αὐτοῦ.

— Άς μὲ συγχωρήσῃ ὁ αὐθέντης μου, εἶπε κλίνουσα, διότι παρασχοῦσα ὅλην μου τὴν προσοχὴν εἰς τὴν πτωχὴν Αἰκατερίνην, δὲν παρετήρησα τὴν παρουσίαν του, ίνα τῷ προσφέρω τὰ ταπεινὰ σεβάσματά μου. . . Βλέπω μετὰ λύπης, ἐξηκολούθησεν ἐξετάζων αὐτὸν μὲ εἶδός τι οἴκτου, διὰ νὰ ἐν Παρισίοις διαμονή του δὲν ἦτο τοσοῦτον εὐνοϊκὴ εἰς τὴν ὑγείαν του.

— 'Υπάρχουσιν ἀσθένειαι, αἱ ὅποιαι οὐδαμοῦ θεραπεύονται, κυρίᾳ Λαμβέρτου, ἐψιθύρισεν ὁ Γρανσάμ μὲ φωνὴν ἡλλοιωμένην, καὶ ἡξεύρετε καλῶς . . . 'Αλλὰ, ὑπέλασθεν ἐναγωνίως, διὰ νὰ ἐπικαλέθωμεν εἰς τὴν ἕριδά σας μὲ αὐτὸν τὸν ἔξημένον 'Ραβινότον, νομίζω διὰ ἔνεκα τῆς μνησικακίας, τὴν ὅποιαν εᾶς φυλάττει διὰ τὴν γνωστὴν σας ὑπόθεσιν, εἶνα φρόνιμον νὰ μὴ ἐπανέλθητε πλέον ἐνταῦθα.

— Καὶ τίς λοιπὸν θὰ νοσηλεύσῃ τὸ δυστυχὲς αὐτὸ πλάσμα, εἶπεν ἡ Σουσάννα, χαμηλὴ τῇ φωνῇ. Δὲν γνωρίζετε διὰ ὑποφέρει τὰς φρικωδεστέρας ἀλγηθόντας καὶ ἡ κατάστασίς της εἰν' ἐπικίνδυνης;

— Θὰ στείλω νὰ παρκαλέσω τὸν ιετρὸν τῆς κοινότητος Κ. Γερμανὸν νὰ τὴν ἐπισκέπτηται καθ' ἐκάστην καὶ νὰ τῇ παράσχῃ ὅλην τὴν συνδρομὴν διὰ ἀπαιτεῖ ἡ κατάστασίς της. 'Εγὼ ἀναδέχομαι ὅλην τὴν δαπάνην, ἀν ἐν τούτοις, Σουσάννα δὲν μὲ κρίνεται ἀνάξιον τοῦ νὰ συμμετάσχω τῇ; ἀγαθοεργίας σας.

'Η Καλὴ Γυναῖκα ἔκαμε σπρετίον συγκατάθεσεως.

— Λοιπὸν ἐσυμφωνήσαμεν, ὑπέλασθεν ὁ Γρανσάμ, τοῦ ὅποιου τὸ μέτωπον ἦτο κεκαλυμμένον ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρωτος, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τις τὴν αἵτιας,

ο. Κ. Γερμανὸς θὰ προσφέρῃ ἀπὸ τοῦ νῦν ὅλην τὴν συνδρομὴν του εἰς τὴν ἀσθενῆ, καὶ ἐγὼ θὰ φροντίζω νὰ στέλωσιν ἀπὸ τὸν πύργον ὅ, τι εἶνε ἀναγκαῖον . . . Πιστεύω, 'Ραβινότε, διὰ νὰ συμφωνία αὕτη δὲν σᾶς δυσαρεστεῖ.

— Α! Θεέ μου! εἰπεν δ 'Ραβινότος μετ' ἀναλγησίας ὑψών τους ὄμους; δὲν ἀξίζει τὸν κόπον. 'Αφοῦ λέγουν διὰ νὰ ἀσθένεια της εἶνε ἀνίατος, διατί νὰ κάμητε τόσα ἔξιδα. 'Αλλως τε κάμετε ὅ, τι θέλετε, φθάνει μόνον νὰ μὴ βλέπω εἰς τὸν οἶκον μου ἀνθρώπους, τῶν ὅποιων νὰ παρουσία δὲν γινεται εἰνε εὐάρεστος.

Η Σουσάννα δὲν ἐξέφρασε τὴν περιφρόνησίν της διὰ τὴν ἀποτρόπαιον ταύτην ἀναλγησίαν, εἰνὲ ὑψώσε τὸ βλέμμα πεδός τὸν οὐρανόν. Εἴτα δὲν λαξοῦσα τὸ κάλυμμα της, ἐπλησίασε πρὸς τὴν Αἰκατερίνην, πρὸς τὴν ὅποιαν ταπεινὴ τῇ φωνῇ ἀπηύθυνε παρηγόρους τινας λόγους.

— Ο Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία νὰ σοὶ τὰ ἀνταποδώσωσιν, εἶπεν ἡ Αἰκατερίνη μὲ τόνον βαθείας εὐγνωμοσύνης, προσπαθοῦσα νὰ ἐγερθῇ. Θ' ἀποθένει εὐλογοῦσα τὸ ὄνομά σας.

— Σιώπα, ἀνόητη! ἀνέκραξεν δ 'Ραβινότος, διάβολο; νὰ ἐπάρη καὶ σὲ καὶ ἐκείνην!

— Φίλε μου, ἐψιθύρισεν ἡ ἀσθενής, δὲν ἔχω ἀλλο παρὰ εὐχὰς νὰ τῇ δώσω, καὶ θὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸν δι' αὐτήν, καθὼς καὶ διὰ τὰ παιδία μου!

— 'Η Καλὴ Γυναῖκα, καθ' ἓν στιγμὴν ἡ τοιμαζετο ν' ἀναγωρήσῃ ἐπλησίασε πρὸς τὸν Γρανσάμ, καὶ τῷ εἶπε μετὰ δρυγῆς ἄμυκ καὶ οἴκτου, δεικνύουσα τὸν 'Ραβινότον.

— Ιδοὺ δ ἀνθρώπος εἰς τὸν ὅποιον εἴχετε ὅλην τὴν ἐμπιστοφύνην σας!

Καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ ἀπάντησιν ἐξῆλθε τὶς οἰκίας μόλις δι' αὐτὴν ἐγένετο ἀφρυτος, καὶ ὁ Γρανσάμ κατελήφθη ὑπὸ δυσθυμίας τιὸς, ἥτις μετετράπη ἐντὸς ὄλιγου εἰς ἔκτακτον καὶ πυρετώδη ἀνησυχίαν. Ἐλάσσε λοιπὸν τὴν βακτηρίαν καὶ τὸν πῖλον του, λέγων μετὰ φωνῆς τεταργμένης,

— Πρέπει νὰ τὴν φθάσω καὶ νὰ ἔλθω εἰς ἐξηγήσεις μετ' αὐτῆς, ἀδιάφορον, ὅ, τι καὶ ἀν συμβῆ... Νὲ εἶδεν ἐδῶ καὶ θὰ νομίζῃ ἵσως διὰ συνωμοτοῦ μεν κατ' αὐτῆς . . . 'Τγίανε 'Ραβινότε! Νγίανε, καὶ μὴ κάμης τίποτε τὸ ὅποιον νὰ λυπήσῃ τὴν Σουσάνναν Λαμβέρτου. 'Ιδιως δὲ μὴ τῇ εἶπης τίποτε τῶν σχεδίων μας! 'Ακολούθως θὰ ἐπανέλθω, χωρὶς ὄμως νὰ τὸ μάθη κανείς. 'Τγίανεβ

Καὶ ἐξῆλθεν ὡς τρελός, ἀφίνων τὸν 'Ραβινότον ὄλως ἔκπληκτον εἴνεκα τῆς αἰφνιδίας ταύτης ἀναγνωρήσεως.

Η Σουσάννα εἶχεν ἥδη ἀρκούντως μακρυνθῆ ὅταν ὁ Γρανσάμ ἔτρεξε πρὸς συνάντησίν της ἀλλ' ἡ ἀνησυχία εἶχε δώσει εἰς τὸν κύριον τῆς 'Οζεράριν ταχύτητα καὶ εὐκινησίαν παιδικήν, ἥτις πολὺ εἶναι ἐφ' ὅσον αἱ σκέψεις του καθίσταντο ἐνοχλητικάτεραι καὶ πυρετωδέστεραι. Κατέλιπε λοιπὸν τὴν ἀτραπὴν, ἥτις ἔφερε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ 'Ραβινότου, διῆλθε τὴν μεγάλην ὁδὸν καὶ ἀφίκετο εἰς τὴν πάροδον. Τότε μόνον ἐκ τοῦ ὑψοῦ τοῦ μικροῦ βουνοῦ, ἐξ οὗ ἐφαίνετο ὁλόκληρον τὸ κτῆμά του, παρετήρησε τὴν Κ. Λαζαρέτου, ἥτις ἔπρογύρεις ἡ σύγων ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν αἰγαίων.

Πλησιάζων τὴν γυναικαν ἐκείνην, τὴν δύοιαν μετὰ τοσούτου ἐνδιαφέροντος προσεπάθει νὰ φθάσῃ καίτοι ἀσθενής ὥν καὶ τοῦ ἡλίου πυρίνας ἀκτῖνας ἐκπέμποντος, κατελήφθη ὑπὸ τρόμου μεγίστου, καὶ σπασμωδικὸς κλονισμὸς ἐπάραξεν ὅλα αὐτοῦ τῷ μέλῃ. Ἐν τούτοις δὲν ἀνέστειλε τὸ ταχὺ βῆμά του, ἀλλὰ τούναντίον ὑπέκυπτε δύναται τις εἰπεῖν εἰς τὴν μαγνητικὴν ἐκείνην ἐπήρειαν, ἥτις ἔλκει τὸ μικρὸν πτηνὸν πρὸς τὸ χαῖνον σόμα τοῦ ὄφεως· ὅλη του ἡ θέλησις ἀνθίστατο πρὸς τὴν προσέγγυσιν ταύτην, τὸ μέτωπόν του ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἴδρωτος, αἱ κνημαὶ του ἐκάμπτοντο ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ δύοις ἐβάδικες μὲν βῆμα ἀνισοῖν μὲν καὶ ἀναποφάσιστον, ἀλλὰ παχύ.

Η Σουσάννα ἀφ' ἑτέρου, οὐδόλως ὑπόπτευεν ὅτι ἐγγὺς αὐτῆς ἦτον ἀνθρώπος οὖν τὸ βλέμμα ἡκολούθει ὅλας αὐτῆς τὰ κινήσεις. Βαδίζουσα, χωρὶς νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν, ἐστέκετο μόνον ἐκ δικλημάτων διὰ νὰ συνάξῃ φρυμακευτικά τινα βότανα, φυρόμενος εἰς τὸ ἄκρα τῆς δόμου. Τέλος θόρυβος βρημάτων πλήξας τὴν ἀκοήν της, τὴν ἡνάγκασε νὰ στραφῇ ὅποισθεν ἀναγνωρίσασα δὲ τότε τὸν κύριόν της ἔμεινεν ἀκίνητος, εἴτε διὰ νὰ τὸν περιμέινε εἴτε διὰ νὰ τῷ παραχωρήσῃ ἐκ σεβασμοῦ τὸν δρόμον.

Ἡ τοσούτῳ φυσικὴ αὔτη πρᾶξις ἐπηνίξησε τὴν ταρχὴν τοῦ Γρανσάμ, ὅστις νεύσας τοὺς ὀφθαλμούς ἡρυθρίασεν ἀλληλοδιαδρόμως καὶ ὠχρίασε. Τὸ βλέμμα τῆς Καλῆς Γυναικὸς, τὸ τοσούτῳ μετάλιχιον καὶ φαδινὸν καὶ παρήγορον πρὸς πάντας, εἶχε, φαίνεται, δι' αὐτὸν τὶ τὸ ταρχγράδες ἐστάθη λοιπὸν αἴρνης πρὸ αὐτῆς, χωρὶς νὰ δύνηθη γὰρ ἐναρθρώση λόγον.

— Αὐθέντα, ἡρώτησεν ἡ γραῖα μεθ' ἀπλότητος, εἴητε εἶμε; Ἐχετέ τι νὰ μοι εἴπητε;

— Ήγώ! ὑπετονθόρισεν ὁ Γρανσάμ προσπαθῶν νὰ μειδίσῃ, ναι, κυρία . . . , δηλαδή, δχι ηθελον μόνον νὰ σᾶς ἐρωτήσω. . .

'Αλλ' ἀδύνατος ν' ἀντιστῇ ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς ἐνδομένους ταύτας βασάνους, ἐστήριξε τὴν γείρα ἐπὶ τίνος δένδρου καὶ ἐψιθύρισε μέτα τόνου σπαραγκιαρδίου.

— Θεέ μου! πόσον ὑποφέρω! Οίκτος ἀνυπόκριτος ἐζωγρυφήθη τότε ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Σουσάννης.

— Δεν εἶναι ἀληθὲς, εἴπε μὲν φωνὴν τίχηράν, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι μακρὰ καὶ λίαν ἀλγεινή, ὅταν ἔχῃ τίς τύψιν συνειδότος ἐν ἔχυτῳ; Εἶνε λοιπὸν, Κάρολος Γρανσάμ, αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος αἱ δοποῖαι σᾶς ἐξηθένταν καὶ ἐγήρασαν προώρως; Εἶνε αἱ τύψεις μᾶλλον ἡ ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐκδικήσεως, ἥτις σᾶς ἔφερεν εἰς τὸν τότον τοῦτον, ἐνῷ ἐγὼ ἐπίστευον ὅτι ἐνόση ἔζων δὲν ἡθελον σᾶς οὐδετέ πλέον;

— Καὶ διατί δὲν ἀποδίδετε τὴν ἔλευσίν μου καὶ εἰς αἰσθημα ἀξιέπεινον; Μ' ὅλον ὅτι ἔχασα πᾶν δικαίωμα νὰ ἥμαινι ὑπερήφανος ἐμπροσθέν ὑμῶν, κυρία Λαζαρέτου, μὲν νομίζετε λοιπὸν τοσούτον ἀνίκανον πάσης εὐγενοῦς καὶ ἀφιλοκερδοῦς σκέψισθε;

— Τίσως ὅχι, κύριε ἀλλ' ἀν τοικύτη σκέψις ὑπῆρχεν ἐν τῇ κεφαλῇ σας, ἡθελεν εἰσθαι ἥττον ἴσχυρὰ ἢ τὸ ἐπαγγέλης αἰσθημα ὅπερ ἀποδέσθαι ὅλον τὸν νοῦν σας, τὸ όποιον διευθύνει ὅλας τὰς πράξεις σας, τὸν φόβον . . . "Ω μὴ διαμαρτύρεσθε, μὴ μολύνητε τὰ χεῖλη σας!" Η θέα μου εἶναι μισητή, τὸ γνωμίζω, καὶ μάρτυρα τούτου ἔχω τὴν σκυθρώπην φυσιογνωμίαν σας, τὴν ταραχὴν, τὸν τρόμον τῆς ὄμιλίας σας. . . Λοιπὸν τί θέλετε; διατί ἐπανήλθατε ἐνταῦθα μὲν κίνδυνον νὰ μὲ συναντήσητε μόνην, διὸς συνέθη τὴν στιγμὴν ταύτην; Δὲν ἐτήρησα πάντοτε τὸν λόγον μου; Τὸν κύριον τῆς 'Οζεράριν δὲν ἡγάπησαν, εἰστίμησαν, ἐσεβάσθησαν ὅλοι; Δὲν ἔχει οὕτος δεῖχματα ίκανα τῆς ἐχεμυθίας μου, καὶ ἐν τῷ τρόμῳ, δοτις ἀδιαλείπτως τὸν καταβιβώσκει, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νέου ὄρκου, διὰ νὰ θαρρήσῃ ἐπὶ τῆς αἰωνίας σιωπῆς μου;

— Μὴ πιστεύητε αὐτό, Σουσάννα, εἰπεν διανοούμενος μήπως δὲν γνωρίζω πόσον πιστή εἰσθε εἰς τοὺς ὄρκους καὶ τὰς μποσχέσεις σας; Αρ' ἐτέρου δὲν ἐκράτησα καὶ τίγω ὃν

τῇ ἀκριβείᾳ τοὺς δρους, δσους μοὶ ἐπειδάλετε; Οὐδές σας ἡμέλησε νὰ μὲ φονεύσῃ καὶ τὸν ἑσυγχώρουσα, περιπλέον δὲ ἀνέλαβον τὴν ὑπεράσπισή του, τὸν ἄφροσα, ὃς καὶ πρότερον, νὰ διαθέτῃ τὴν περιουσίαν μου, τῷ ἔδωσα δλην τὴν ἐμπιστούνην μου... Θὰ ἦσθε λοιπὸν πρὸς ἐμὲ πλέον αὔστηρα, παρ' ὅσον ἐγὼ ὑπῆρχα πρὸς τὸν Διονύσιον!

— Κύριε Γρανσάμ, εἰπεν ἡ Καλὴ Γυναικα σοβαρῇ τῇ φωνῇ, δὲν ἔχω τίποτε νὰ σᾶς συγχωρήσω, διότι δὲν εἶμαι δικαστής σας. Ἀπευθύνθητε πρὸς τὸν Θεόν, δστις μόνος καταμετρεῖ τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν ποινήν ἐγὼ δὲ, πιωχὸν πλάσμα, τὸ δόπιον ἢ τύχη κατέστησε κάτοχον τοῦ φρικώδους μυστικοῦ σας, δὲν θὰ πράξω ἄλλο ἢ νὰ σᾶς ἀναπολῶ ἐν τῇ μνήμῃ ὅτι σᾶς εἶπον κατὰ τὴν φρικοῦδη ἐκείνην καταστροφὴν, καθ' ἣν σᾶς ἤναγκασκ νὰ φανητε γενναῖος. Ἀν ἡ συνέδησίς μου μοὶ ὑπηγόρευε, νὰ ἀποκαλύψω δὲ τη γνωρίζω, δὲν ἥθελον ποτέ διστάσει ἀλλ' ἐπειδὴ φρονῶ ὅτι ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ θρησκεία μὲ διατάττουσι νὰ σᾶς ἀφίσω τὸν καιρὸν ὅπως μετανόησητε, ἐπειδὴ ἀνέγημα νὰ σᾶς βλέπω ἀπολαμβάνοντα ἀγάπην, ὑπόληψιν, σεβασμὸν, δστις δὲν σᾶς ὀφείλεται, σᾶς λέγω δτι πρέπει ἡ ζωὴ σας νὰ ἦνε ἀληθῆς ζωὴ μετανοίας καὶ νὰ μὴ ὠφεληθῆσε ἐκ τῆς θέσεώς σας ὅπως βλαψήσει τοὺς πλησιάζοντας ὑμᾶς. Δύο πρόσωπα, τὰ δόπια δὲν ἔμε εἰνε φίλτερα τοῦ βίου, τρέφουσι καθ' ὑμῶν ὁργὴν καὶ μίσος. Εἶνε δὲ ταῦτα ὁ υἱός μου Διονύσιος, καὶ ἡ σύζυγός σας Ἀδελαΐδης, δὲ Σαινσομόν. Ἐφ' ὅσον δὲν προσθάλλετε ωτε τὸν ἔνα, οὔτε τὸν ἄλλον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἡσυχίαν των, δὲν ἔχετε τίποτε νὰ φοβηθῆτε παρ' ἐμοῦ· ὀρκίσθην ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὀρκίσθην ἐνώπιον τῆς μνήμης τῶν θανόντων. Ἄλλα τὴν ἡμέραν καθ' ἣν θελήσετε νὰ ἐκδικηθῆτε, θὰ μὲ εὑρητε ὀμείλικτον εἰς τὰς καταδιώξεις μου. Καὶ ἂν θελήσω δὲ καὶ τότε νὰ σᾶς φειτθῶ, τὸ καθῆκον ὅμως μοὶ ἐπιβάλλει νὰ ἥματι τόσον ἀκαμπτος, δσον καὶ ἡ Θεία πρόνοια.

Ο Γρανσάμ πρὸς τὸν λόγους τούτους ἔμενεν ἐνιέδος, μη τολμῶν οὐδὲ νὰ σαλεύσῃ, οὐδὲ νὰ δμιλήσῃ, διότι ἡ πικρὰ αὔτη μονῳδία παρέβλυσε τὰς δυνάμεις του.

— Πάς δύνασθε νὰ φοβηθῆτε, κυρία, ὑπέλαβε τέλος μετὰ ταπεινότητος, διει λείπω ἀπὸ τὰς ἐπισήμους ὑποχρεώσεις, δι, ἀνέλαβον ἐνώπιον σας; Ὁ υἱός σας Διονύσιος δὲν εἰν ἐξσφαλισμένος ἀπὸ πάσαν ιδιοτροπίαν μου; Ἡ ἐκκάρπωσις τῆς ἐπαύ-

λεως δὲν τῷ ἐπεκυρώθη δυνάμει συμβολάσιου ἐπὶ εἴκοσιν ἔτερη ἔτη; Τι δύναμεις νὰ πράξω κατ' αὐτοῦ πλέον; Ἡ δὲ Ἀδελαΐδης ἡ γυνὴ αὐτῆς, τὴν δοπίαν τόσον ἡγάπησε, δι' ἣν ὑπέστη τόσα δεινὰ, μὲ νομίζετε λοιπὸν τόσον ἀγενῆ, ὥστε νὰ ἦμαι ἀνασθητος εἰς τὰς περιποίησεις, εἰς τὴν ἀγάπην, τὴν δοπίαν ἀδικείπτως μοὶ ἐπιδαψιλένει; Ἀκούσατε. Γνωρίζω, ὃς καὶ σεις ἵσως, δτι ἀπὸ τὴν καρδίαν της δὲν ἔκηλεί φθη ὀλοσχερῶν δι εἰκὼν ἐνὸς ἄλλου, εὐτυχεστέρου ἵσως· γνωρίζω ὅτι αὐτη θλιβεται εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀνισχεῖς ἔκεινης στιγμῆς, καὶ δι' ἣν συγκατετέθη νὰ ἐνώσῃ τὴν τέχνην της μετὰ τῆς ἰδικῆς μου, καὶ ἵσως δι σκυθρώπη καὶ μονήρης ζωὴς, τὴν δοπίαν διάγει παρ' ἐμοὶ, οὐδὲ αἱ θλιψεις δι' αὐτὴν εἰσὶν ἀκατανόητοι, ἐπικυράνει τὰς ἀενάουσις λύπας της. Γνωρίζω δτι εἰς Παρισίους, συνήντησε πολλάκις τὸν ἀργαῖον αὐτῆς φίλον, τὸν πρώην μνηστήρα της. Εἰμιόλησαν, ἀνεπόληταν βεβίως τὸ πχρελόν. . . Λοιπὸν, Σουσάννα, ἐναντίον ὅλων τούτων, οὐδὲ ὀργὴν, οὐδὲ μίσος κατὰ τῆς Ἀδελαΐδος φυλάκτω. Τὴν οἰκτείων μόνον ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας μου, καὶ μακράν τοῦ νὰ θελήσω νὰ ἐπαυξήσω τὰ κρύψια αὐτῆς δεινὰ, ἐπειδύμουν, διὰ τῶν μεγαλειτέρων θυσιῶν νὰ ἐλαττώσω τὸ βάρος αὐτῶν.

‘Η Καλὴ Γυναικα τὸν παρετέρου μετὰ δυσπιστίας, ἀλλ' ὁ Γρανσάμ ἐκράτει ἀκινήτους τοὺς δρθαλμοὺς πρὸς τὴν γῆν, καὶ οἱ χαρακτῆρές του δὲν ἔξεφραζον ἄλλο, εἰμὴ ζωηρὸν φυσικὴν θλίψιν.

— Εἴθε νὰ ἦσθε εἰλικρινής, ὑπέλαβεν ἐκείνη στενάξας εἴθε αἱ ιδέαι, δις συνέλαβεν περὶ ὑμῶν ὅταν σᾶς εἴδον ἐπιστρέψαντα ἐκ Παρισίων νὰ ψευσθεῖσιν! Ἔν τούτοις, κύριε, ἐκ τῆς πρώτης ἐπισκέψεως τὴν δοπίαν ἐκάματε, δικαιοῦμει νὰ πιστεύσω δτι δὲν ἥθιστε μὲ ιδέας εἰρήνης καὶ γενναιοφροσύνης.

— Α! ἐννοεῖτε τὸν Ράβινότον, εἰπεν δ Γρανσάμ μετὰ σπουδῆς εἴνε ἀλληδεῖς δτι δὲν ἔχει καλὴν φήμην, καὶ ἀργίζω καὶ ἐγὼ νὰ πιστεύω δτι δικαιώματος. Ἄλλα σκέφθητε, Σουσάννα, δτι ὄφειλον εἰς τὸν ἀνθρώπον ταῦτον μερικὰς ἐξηγήσεις διὰ τὸν τρόπον, μεθ' οὐ τὸν ἀπέπεμψα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ συμβάντος... Τέλος ἐπειδὴ σᾶς δυσπερεστεῖ, δὲν τὸν ἐπαναβλέπω πλέον τὰ εὐεργετήματα, ἀτινα θὰ πράξω εἰς τὴν πιωχὴν γυναῖκα του, μὲ ἀπαλλάσσουσι πάστος πρὸς αὐτὸν ὑποχρεώσεως. Αἰσθάνεσθε δὲ καλῶς, Σουσάννα, δτι δ Ράβινότος οὔτε δύναται, οὔτε ὄφειλει νὰ ἔχῃ τι κοινὸν πρὸς ἡμᾶς.

Η Σουσάννα εσιώπα, δ δε Γρανσάμ, μπολαμ-
βάνων ὅτι δὲν εἶχεν ἀρκούντως καταπολεμήσει
τὰς περὶ Ραβινότου ὑπονοίας, ἔμελλε ν ἀρχίση
ἐκ νέου, ὅταν ἡ Καλὴ Γυναικα τὸν διέκοψε μετὰ
μεγαλοπρεποῦς τίνος χειρονομίας;

— Ἀρκεῖ, κύριε, ὑπέλαθε δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ
δικαιολογηθῆτε. Ἐγὼ οὐδὲ φοβοῦμαι, οὐδὲ δύνα-
μαι νὰ φοβηθῶ τινά. Καταφρονῶ τὰς μηχανοδρά-
φίας καὶ τοὺς δόλους, καὶ θὰ ἀποθένω ἐν εἰρήνῃ
ὅταν ἡ θεία Πρόνοια επινεύσῃ . . . Άλλὰ σᾶς κρα-
τῶ ἐδῶ, λησμονήσασα ὅτι πολὺ ἐπίπονος δι' ὑ-
μᾶς ἀποβάνει ἡ τοικύτη συνδιάλεξις. Ἀπὸ τοῦ
νῦν, δρεῖλω ἐξ οἰκτου πρὸς τὴν θέσιν σας νὰ σᾶς
ἀποφεύγω. Χάρετε! καὶ ἔχετε κατὰ νοῦν ὅτι καὶ
ἡ θεία μακροθυμία ἔξαντλεῖται, ὅταν παραγγωρί-
ζῃ τις τὴν ὥραν τῆς μετανοίας.

Καὶ κλίνασσα ψυχρῶς, ἀπεσύρθη ἀλλ' ὁ Γραν-
σάμ ἐφρίνετο λίαν τεταραγμένος ἐκ τῶν διαθέ-
σεων τῆς δύσπιστίας εἰς ἣν τὴν ἄφινεν. Ἀπερά-
σισ λοιπὸν νὰ προβῇ περαιτέρω, καὶ ἐδράζατο
αὐτὴν ἐκ τοῦ βραχίονος.

— Σουσάννα, ὑπέλαθε μετὰ προφανοῦς ἀγώνος,
θέλω νὰ σᾶς ἀποδείξω πόσην ἐμπιστοσύνην ἔχω
εἰς τὰς ὑποσχέσεις σας. Μοὶ δύμιλήσατε μόλις περὶ
τῆς Ἀδελαΐδος, καὶ ἐν τούτοις γνωρίζω πόσον
ὑποφέρετε, ἀποχωρίζομένη αὐτῆς δὲν ἀνθίσταμαι
πλέον νὰ τὴν βλέπητε ὅσον θέλετε κατὰ τὴν ἐν
Ὀζεραΐδη διαμονήν μας . . . Σουσάννα, πέπεισμαι
ὅτι δὲν θὰ τῇ μάθητε νὰ μισή καὶ καταφρονῇ ἐ-
κεῖνον, τὸν ὅποιον ὄφείλει ὄπως δήποτε νὰ ἀγαπᾷ
καὶ σέβηται.

‘Η Κ. Λαμβέρτου δὲν ἐδύνατο νὰ πιστεύῃ εἰς
τοιαύτην καλοκάγαθίν, δι' ὃ τὸ πρόσωπόν της
ἔλαβεν ἔκτακτόν τινα ἔκφρασιν.

— Εἶνε δυνατὸν ἡ καρδία σας νὰ μετεβλήθῃ; ἀ-
νέκραξεν. Ο πόνος καὶ αἱ τύψεις σᾶς κατέστησαν
ἀγαθόν; Οἰαδήποτε καὶ ἀν ἡ ἡ αἰτία τῆς χάριτος
ταύτης, σᾶς εὐχριστῶ, διότι μοὶ τὴν προσέφερα-
τε . . Θὰ ἐπανίδῃ τὴν Ἀδελαΐδα, τὸ ἀγαπητόν
μου τέκνον, τὴν θυγατέρα τῆς φιλιτάτης μου Ἐλισ-
σάβετ. Ω! εὐχαριστῶ, Κ. Γρανσάμ. Τέρος μόνον
δύναμαι νὰ πιστεύσω ὡς εἰλικρινεῖς τοὺς σκοπούς
σας. Θὰ τρέψω ἀμέσως εἰς τὸν πύργον νὰ ἐναγκα-
λισθῶ τὴν Ἀδελαΐδα.

— Εἰς τὸν πύργον, δὲν εἰσθε τόσον ἐλεύθεραι καὶ
ἥσυχοι ὅσον ἀμφότεραι ἐπιθυμεῖτε. Ἐγὼ ἐμπι-
στεύομαι εἰς σᾶς ἀδικηρίτως. ‘Η Ἀδελαΐδα θὰ ἔλθῃ
νὰ σᾶς ἴδῃ.

— Ποῦ, Κύριε;

— Εἰς τὴν ἔπαυλιν, ὡς ἄλλοτε . . . χαίρετε!
Καὶ ὁ Γρανσάμ διειθύνθη ταχέως πρὸς τὴν Ὁ-
ζεραΐην, ἐνῷ ἡ Καλὴ Γυναικα, ἀκίνητος καὶ μὲ
δύθαλμοὺς ἐστραμμένους πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἔλεγε
μετὰ θερμῆς δεήσεως,

— Ο Θεός μου! ἐλέησον τὸν ἀμαρτωλὸν τοῦτον,
ὅστις θέλει νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ σφάλματά του!
Διάνοιξον τὴν καρδίαν του εἰς ἀγαθάς καὶ ἀμε-
πτους ιδέας.

Καὶ ἀνέλαθε τὸν δρόμον της βήματι βραδεί-
καὶ ἐμπλεως χαράς· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐπλησία-
ζεν εἰς τὴν ἔπαυλιν, παρετήρησε τὸν νίον της,
ὅστις ἀπεμακρώνετο κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν διὰ
μέσου τῶν θύμων, ὡς εἰς θήθελε νὰ διαφύγῃ τὰ
βλέμματα. Ό, τι δ' ἐξέπληξε τὴν Καλὴν Γυναικα
ἢ τον ὅτι διονύσιος ἦν ἐνδεδυμένος μετὰ πλείονος
ὑπὲρ ἄλλοτες ἐπιμελείας, καὶ εἴχε τὰ ἑορτάσια
φορέματά του, ὡς εἰς ἐπρόκειτο νὰ κάμη ἐπίπο-
μον τινὰ ἐπίσκεψιν.

VI.

Ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν ἔπαυλιν ἡ Κ. Λαμβέρτου
ήρωτησε τὴν Λουϊζόνην, τὴν περιεργοτέραν καὶ ἀ-
δολεσχοτέραν τῶν θεραπαινίδων της, τὸ αἴτιον τοῦ
μυστηριώδους περιπάτου τοῦ οὗσον της· ἔμαθε δ'
ὅτι ὅλιγας στιγμάτες πρὸ τῆς ἐλεύσεως της, εἰς νέος
χωρικὸς ἐκ Πεχερίας, κώμης κειμένης ήμίσειαν
λεύγαν μακρὰν τῆς Ὁζεραΐης, ἐλόῳν ἐκόμισε μίαν
ἐπιστήλην, τὴν ὅποιαν δὲν θήθελε νὰ δώσῃ εἰμὶ
εἰς τὸν Λαμβέρτον αὐτοπροσώπως. Άμπα δὲ ὁ ἀ-
γανόμος ἀνέγνωσεν αὐτὴν, ἐνεδύθη τὰ ἑορτάσια
του ἐνδύματα καὶ ἐξῆλθε κατεσπευσμένως χωρὶς
οὐδὲν νὰ εἴπῃ, ἀφοῦ ὅμως ἀπέπεμψε τὸν τῆς ἐπί-
στολῆς κομιστὴν, παρ' οὐ δημοσίᾳ οὐδὲν ἐδύ-
νθη νὰ μάθῃ.

Τὸ γεγονός τοῦτο, ὅπερ ἐν ταῖς πόλεσιν οὐδὲ
καν παρατηρήσεως ἀξίου θήθελε κριθῆ, εἴχε μεγά-
στην σημασίαν ἐν τῇ ἀκυμάντῳ καὶ ἡρέμῳ ζωῆ
τῶν χωρικῶν τῆς ἔπαυλεως. Τί ἔγραψεν ἡ ἐπί-
στολὴ αὐτῆς; διατί ἐστάλη μετὰ τόσης μυστικό-
τητος; πῶς ὁ Λαμβέρτος τοσούτον κατεσπευσμέ-
νως καὶ ἀνευ ἀμφιβολίας μετέβη εἰς τὴν κατεπε-
γουσαν ταύτην πρόσκλησιν; ‘Η Καλὴ Γυναικα
αὐτὴ, ητὶς ἐγνώριζεν ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ οὗσον
της, μυρίχις ἐκκεψεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου
σκέψεις· ἀλλὰ γνωρίζουσα δια τοις μάλλον περιπλο-
κοι περιστάσεις ἔχουσι τὰς ἀπλουστέρας ἐνίστη-
ατίας, καὶ βεβαία, ὅτι διονύσιος θήθειε τὰ

πάντα τη̄ ἔξηγήσει μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του, ἐπέβαλε σιωπὴν εἰς τὴν Λουζόνην, ἥτις, ἐλλείψει θετικῶν πληροφοριῶν, ἀπείρους ἔξερερε τὰς ὑποθέσεις, δῆτας ἡ εἰς τὸ εἰδός τοῦτο γόνυμος φαντασία τη̄ ἐγέννησα, καὶ διέταξε νὰ προπαρασκευάσωσι λιτὸν ἅριστον. ‘Η Σουσάννα δὲν ἀμφέβαλλεν δῆτας εἰς τὸν πρῶτον λόγον τοῦ συζύγου της ἡ Κ. Γρανσάμη θήθει σπεύσει πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐπέβαλε ίνα ἡ ἔπαινης τὴν ὑποδεχθῆ ἑορτασίων πως.

Οὐ, τι δὲ προέβλεπεν ἡ Κ. Δαμβέρτου ἐπραγματοποιήθη, διότι ἡ Ἀδελαΐς ἐσπευσε ταχύτερον ἢ ὅσον ἡ γραῖα ἐφαντάζετο δῆτας ἰδὴ αὐτὴν. ‘Η Καλὴ Γυναικα ἐνηγκολεῖτο ἥδη περὶ τὴν κατάρτυσιν λιτῆς τραπέζης ἐκ καρπῶν καὶ γαλακτερῶν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀποθήκης, δταν βήματα ἐλαφρὰ καὶ κκτεσπευσμένα ἡκούσθησαν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον καὶ ταύτοχρόνως ἐφώνησε φωνὴ τις γλυκεῖα καὶ πνευστιῶσα.

— Σουσάννα! φιλτάτη μου Σουσάννα, ποὺ εἰσθε ‘Η Κ. Δαμβέρτου ἡσθένθη φρικίασιν τινα, ώς εἰς τῆς δοποίας ἄφησε νὰ πέσῃ ἐκ τῶν ρειρῶν της τὸ φέρον τοὺς καρποὺς κάνιστρον’ τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν ἡ Ἀδελαΐς ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας της.

Ἐπὶ πολλὴν ὥραν αἱ δύο γυναικεῖς ἔμειναν ἐνηγκαλισμέναι, χωρὶς νὰ δύνανται ν' ἀποσπασθῶσιν ἀλλήλων. ‘Η Ἀδελαΐς ἔχυνε δάκρυα θαλερὰ καὶ σπουσμωδικῶς ἔσφιγγε τὴν Σουσάνναν, ἡς ἡ συγκίνησις, καίτοι ἀταραχωτέρα, δὲν ἦτον ὅμως ὀλιγότερον βαθεῖα. Σπανίως εἶδον τὴν Καλὴν Γυναικα κλαίουσαν’ ἐν τούτοις δύο θυλερὰ δάκρυα ἔβησαν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπὶ τῶν γηραιῶν παρειῶν της, καὶ μεγάλη βεβαίως πρέπει νὰ ἦτον ἡ ταρχὴ της διὰ νὰ δώσῃ τὰ ἔξωτερικὰ ταῦτα δείγματα τῆς ἀδυναμίας.

Τέλος ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων, καὶ ἔμειναν παρατηροῦσαι ἀλλήλας ἐν σιωπῇ. ‘Η Ἀδελαΐς εἶχε πολὺ ὑποφέρει ἀπό τινων μηνῶν τὸ πρόσωπόν της ἐγένετο ἴσχυνδον, οἱ ὄφειλοι τῆς ἦσαν ἐσβεσμένοι, καὶ ἐν τούτοις αὐτῇ ἦτον ὑπέρ ποτε ὠραία, καίτοι ἡ ὠραιότης της εἶχε λάβει ἔτερον χαρακτῆρα. ‘Η ἐνδυμασία της, λαν ἀτημελής οὖσα, ἐδείκνυε τὴν σπουδὴν μεθ' ἡς ἔξηλθε τοῦ πύργου, ἀμα ἔλαβε τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν. Ἔσθης λευκὴ, μασχαλιστήρ μέλας καὶ πέτασος ψιάθινος, τοῦ δοπού αἱ ταινίαι ἐκυράτιζον εἰς τοὺς ὄμους της, τῇ ἔδιδον καλλονὴν ἔξαιρειν, συνάδουσαν ἐγτελῶς πρὸς τὴν ωχρότητα καὶ

πρὸς τὴν μελαγχολικὴν ἔκφρασιν τῆς φυσιογνωμίας της.

— Σεῖς μόνη δὲν μετεβλήθητε, καλὴ μου Σουσάννα, εἶπεν ἡ Κ. Γρανσάμη μὲ μειδίαμα εὔτυχίας οὔτε αἱ ταραχαὶ, οὔτε αἱ λύπαι τῆς ζωῆς δύνανται νὰ μεταβάλωσι τὴν ἐπαγωγὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς καὶ τῶν χαρακτήρων σας, ἐνῷ ἐγώ . . . Ἰδέτε, Σουσάννα, τὴνέλατε ποτε ἀναγνωρίσει τὴν Ἀδελαΐδα, τὴν ἀείποτε γελῶσαν κόρην σας, τὴν ἀγαπητήν σας χρυσαλλίδα;

— Πάντοτε, κόρη μου, εἶπεν ἡ Καλὴ Γυναικα ἐναγκαλιζομένη αὐτὴν ἐκ νέου. Ο! σᾶς εἶδον ἥδη ἀπὸ τῆς ἐπανόδου σας! Μᾶς διεχώρισαν, μᾶς ἐμπόδισαν νὰ βλέπωμεν ἀλλήλας, ἀλλὰ μαθοῦσα δτι ἐπεστρέψετε, ἐχώθην ὅπισθεν τοῦ φραγμοῦ τοῦ κήπου, καὶ ἔκει ἐπερίμεινα, μέχρις οὗ ἐκ τύχης σας εἶδον . . . Σᾶς εἶδον ἀπὸ μακρὰν χωρὶς νὰ τολμήσω νὰ σᾶς ἐναγκαλισθῶ, χωρὶς νὰ σᾶς ἀπευθύνω ἔνα περιπαθῆ λόγον . . . Ἄλλ' ἀνεγνώρισκ τοὺς χαρακτῆράς σας, ἐνόμισκ δῆτας ἀκούω τὸν ἥχον τῆς φωνῆς σας, καὶ ἤμην εὔτυχής !

— Καλήμου Σουσάννα! ἀν ἐγνωρίζετε πόσον καὶ ἐγώ ὑπέφερον διὰ τὴν ἀπουσίαν σας, ἀν ἡξερατε . . .

Καὶ ἐφάνη κατεχομένη ὑπὸ ἱδέας τίνος ἐποδύνου, ἡ δὲ φωνὴ της ἐσβέσθη εἰς τὰ δάκρυα.

— Ήσυχάσατε, φίλη μου, τῇ εἶπεν ἡ Κ. Δαμβέρτου παρουσιάζουσα αὐτῇ μίαν ἔδοσαν ἀναπαυθῆτε ὀλίγον. Θεέ μου! πῶς εἰσθε τόσον περίκοπος, πῶς πνευστιάτε οὕτως; Ἀν ἦσθε ἀκόμη ὑπὸ τὴν παιδαγωγίαν μου, θὰ σᾶς ἐπέπληττον πολύ. Πίετε ὀλίγον γάλα, αὐτὸς θὰ σᾶς κάμη καλὸν, τέκνον μου!

Ταῦτα λέγουσα ἡ Σουσάννα ἡγάκηξ τὴν Ἀδελαΐδα νὰ καθήσῃ ἐγγὺς τῆς τραπέζης ἐν ἡ εἰχε πχαρέσσει λιτὸν ἅριστον, καὶ προύτιθετο νὰ τὴν ὑπηρετήσῃ μὲ τὴν μπτρικὴν ἐκείνην φροντίδα, τῆς δοποίας εἶχε διατηρήσει ὅλην τὴν συνήθειαν ἀλλ' ἡ νέα γυνὴ περιέφερεν ἐπὶ τῶν ἐδεσμάτων ἐκείνων μελαγχολικὸν βλέμμα, καὶ ὑπέλαθε μετὰ μειδιάματος.

— Σουσάννα, εἶχον δίκαιον νὰ εἴπω πρὸ ὀλίγου δῆτας οὐδὲν μετεβλήθη ἐν ὑμῖν. Ἰδοὺ οἱ καρποὶ τοὺς δοπούς τὴν πάρων, ίδοὺ τὸ ἀφρογάλα, τὸ δοπον μᾶς συνήθροιζεν, δταν ἐγώ, δ. Γουστάβος καὶ εἰς ἄλλος, ἐπεστρέφομεν περιχαρῶς ἐκ τοῦ περιπάτου ἐνταῦθα. Ναι, ίδοὺ ἐν ἅριστον, καθὼς ἔκει-

να, τὰ ὅποια μᾶς προσεφέρετε εἰς τοὺς καιρούς ἐκείνους τῆς εὐδαιμονίας καὶ εἰρήνης! Εἰσθε καὶ τόρος ἐπίστους πρόσχερις, ἐπίστους ἀγαθὴν, ἐπίστους ὑποχρεωτικὴν, ὡς καὶ τότε. Οὐτοις δὲν ὑπάρχει πλέον εἶναι ἡ φαιδρότης ἐκείνη, ἔνεκα τῆς ὁποίας εὑρίσκον τοὺς καρποὺς αὐτούς τοσοῦτον εὐαρέστους, καὶ ἡ ὑγεία τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἥτις μὲν ἐπέτρεψε πάντοτε νὰ τιμῷ τὴν ἀφελῆ τράπεζάν σας.

— Καὶ ὅμως, φιλτάτη μου Ἀδελαΐς, εἴπεν ἡ Καλὴ Γυναῖκα ἡμισείᾳ τῇ φωνῇ καὶ λαμβανομένη τῶν χειρῶν αὐτῆς, ἀνδὲν ὑπάρχῃ πλέον ἡ εὐχαρίστησις, τὴν ὅποιαν εὑρίσκετε τότε εἰς τοὺς ἀπλοὺς αὐτούς καρποὺς, ὑπάρχει ἀκόμη ἡ φιλία ἥτις τοὺς ἐκαρύκευεν ... Ἀδελαΐς, ἀφ' ὅτου δὲν εἰδομεν ἀλλήλας, ἐγομένη πολλὰ πράγματα νὰ εἴπωμεν.

— "Ω! ναι, φίλη μου, πολλὰ πράγματα, καὶ πράγματα τοιχύτα, τὰ ὅποια διστάζω ἀκόμη νὰ διολογήσω εἰς σές αὐτήν, τὸν δευτέραν μητέρα μου, εἰς σᾶς ἣν ἄφινα νὰ ἀναγνώσῃ πάντοτε εἰς τὴν καρδίαν μου ὡς ἐν ἀνοικτῷ βιβλίῳ.

Τὰ βλέμματα τῆς Καλῆς Γυναικὸς προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς Κ. Γρανσάμ, ἥτις ἐχαμέλωσε χαμέλη τὰ ἐδικά της.

— Ἀδελαΐς, εἴπε μετ' ἀπειργάπτου γλυκύτητος, δὲν μὲν εὐνειθίσκετε ποτὲ νὰ σᾶς ἐλέγχω διὰ σφάλματα, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐρυθριάτε ὅπως μοὶ ἀποκαλύψητε τὰς λύπας σας ... Ἀδελαΐς, ἐξηκολούθησε μετὰ μικρὰν ἀπάσυλαν, εἰσθε λοιπὸν πολὺ δυστυχής;

Η δυστυχής νεᾶνις ἔβριψε τοὺς βραχίονάς της περὶ τὸν τράχηλον τῆς τροφοῦ της, καὶ εἴπε μετὰ φωνῆς ὑπὸ τῶν λυγμῶν διακοπομένης.

— Τόσον δυστυχής, φιλτάτη μου Σουσάννα, ὥστε εἰκόνητά την καὶ ἡ ἴσχυς καὶ τὸ θύρρος μου! Δὲν εὑρίσκω πλέον παρηγορίζειν οὐδὲ εἰς αὐτήν τὴν προσευχήν! Τὰ πάντα μὲ καταδιώκουσι, τὰ πάντα μὲ ἀπειλοῦσι, τὰ πάντα μὲ φοβίζουσι! Σεῖς, σεῖς μόνη μὲ ἀγαπᾶτε εἰς τὴν γῆν, σεῖς μόνη δύγκασθε νὰ μὲ παρηγορήσετε, νὰ μὲ ἐνθαρρύνητε, νὰ μὲ ἐνισχύσετε ... Ἄνευ ὑμῶν ἐχάθην!

Η Κ. Λαμπέρτου προσεπίθει νὰ πράγνη διὰ λόγων περιπτωθῶν τὴν βαθεῖταιν ἐκείνην ἀπελπισίαν ἥτις ἐξερράγη τέλος, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺν χρόνον συνεκρατεῖτο: ἀλλ' ἡ Ἀδελαΐς δὲν ἔδειπε προσοχὴν εἰς τὰς παρηγορίας της, καὶ ἐπανελάμβανε πάντοτε.

— Ἐγάθην! ἐγάθην!

— Ἀλλὰ τέλες πάντων, κόρη μου, τὸ συνέβη μετὰ

τὴν ἐξ Ὁζεραίνης ἀναχώρησίν σας; Ἐξηγήθητέ μοι ἀφέως, Ἀδελαΐς, μὴ δὲν ἡμαὶ διατεθειμένη νὰ συγχωρήσω ὅλας τὰς ἀδυναμίας σας, νὰ ἐπανορθώσω ὅλα τὰ λάθη σας, ἀν δῆθε ἔνοχος; Τι δύνασθε νὰ φορθῆτε ἀπὸ τὸν ἀρχαῖν φίλην σας; Λέγετέ μοι λοιπὸν τὴν ἀλήθειαν μὴ ὁ σύζυγός σας ἐφάνη σκληρός καὶ ἀκαμπτος πρὸς ὑμᾶς; μὴ δὲν σᾶς ἀγαπᾶ;

— Η Ἀδελαΐς ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα χαμηλὴ τῇ φωνῇ καὶ μὲ εἰδός τι τρόμου.

— Μὲ ἀγαπᾶ ἀκόμη, Σουσάννα, καὶ αὐτὸς εἶναι μεγαλειτέρα τῶν βασάνων μου.

— Τι σημαίνει τοῦτο, Ἀδελαΐς; τι δηλοῖ ἡ πραδοξίας αὕτη γλωσσα;

— "Ο, τι ἔχω νὰ σᾶς εἰπω εἶναι τρομερὸν, καὶ ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀμφιλήσω, πρέπει νὰ σᾶς ἀποκαλύψω τὰς ἀποκρύφους ἀλγηθόντας, αἵτινες μὲ κατατάκουσι. Σουσάννα, σᾶς εἰπὼν ἡδη μετὰ πόσης δυσαρεσκείας ἔδωσα τὴν χεῖρα μου εἰς τὸν ἀνθρωπὸν ἐκείνον, θστις σήμερον εἶναι σύζυγός μου" ἀλλ' ὅμως; ἄλλοτε εἶχεν ἐκείνος ἐνώπιον τῶν ἀφεύγων μου γόνητρον τι γεννατοφροσύνης καὶ ἀφοτιώσεως, τὸ ὅποιον μὲ ἔκαμψε νὰ νομίζω δτε τὸν ἀγαπῶν σήμερον τὸ γόνητρον τοῦτο ἔλειψεν. Ἀπὸ τῆς ὀλεθρίας ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ιδός σας ἐτόλμησε νὰ ἐπιβουλευθῇ τὰς ἡμέρας του, ἀγνοῶ τὸ συνέβη ἐν ἐμοὶ, ἀγνοῶ δποία φρειώδης ὑπόνοια παρεισέμεσεν εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ ἀκουσίως μου, ἐνχντίον τῶν προσπαθειῶν μου ὅπως ἀνακαλέσω εἰς τὴν μνήμην μου τὰς παρελθούσας ὑπηρεσίας του, ἐνχντίον τῆς εὐγνωμοσύνης, ἐναντίον τοῦ καθήκοντος, ἡρχήσαντα νὰ τὸν μισῶ, νὰ τὸν πειτρόφρονω ...

— Υθρίσατέ με, ἐπιπλέκατέ με ἀλλὰ τι δύναμαι κατὰ τῶν συμπαθειῶν ἢ ἀντιπαθειῶν μου; Εἴκαστη στήριγμὴ τῆς ζωῆς μου πλησίον αὐτοῦ εἶναι νέα βάσανος τὰ πάντα ἐν αὐτῷ μὲ ἔξοργίζουσι, μὲ καταπλήττουσιν· ὁ θόρυβος τῶν βημάτων του μοὶ προξενεῖ φρίκην, ὁ ἦρχος τῆς φωνῆς του μοὶ ἐπάγει τρόμον, ἡ ἐπεχφὴ τῆς χειρός του εἶναι δι' ἐμὲ ἐπαφὴ φαρμακεροῦ ἑρπετοῦ. Εἰς τὴν θέαν του, τὸ πᾶν πληροῦται δυσαρεσκείας καὶ φρίκης, καὶ αὐταὶ αἱ μυστηριώδεις του ἀλγηθόντες ἐπανέλανουσι τὸν τρόμον, διν μοὶ ἐμπνέει ... Καὶ ὁ ἀνθρωπός αὐτὸς εἶναι ὁ σύζυγός μου, ὁ κύριός μου, Σουσάννα, εἶναι ὁ πατήρ τοῦ μιοῦ μου, ὑπεσχέθην ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν ἀγαπῶ καὶ σέβωμαι καὶ δψείω νὰ ζει καὶ ν' ἀποθάνω μετ' αὐτοῦ! Ω! Σουσάννα, σουσάννα, αἰσχύνομαι καὶ ἐμὲ αὐτήν!